

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Carminvm Iacobi Albani Ghibbesii, Poetae Lavreati Caesarei, Pars Lyrica

Gibbes, James Alban

Romae, 1668

Iac. Alb. Ghibbesii Poet. Lavr. Caes. Epodon Liber.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13378

IAC. ALB. GHIBBESII
POET. LAVR. CAES.

E P O D O N
L I B E R .

A L M A E M A T R I
AVDOMARENSI ANGLORVM ACADEMIAE .

O D E I .

*Se puerum in eius gremio ad humanitatem excultum
gloriam nominis immortalem attigisse .*

AVDET Philippo natus alterum patrem ,
Regemque postponat sopho ;
Tu dum secunda veneris mater mihi ,
Non ille rivalem tremet .
Te, Virgo, docta Belgicæ Pallas plagæ ,
Agnosco nurricem libens .
Iacto parentis filius Quiritibus ,
Plusquam Quirites Romuli .
Exerta mammas, inter arcta brachia
Vlmo maritâ strictiùs ,
Per quinque brumas pectori admôras pio ,
Sævâ fugante patriâ .
Cum lacte, fidei candor, & mores probi ,
Amorquè suctus artium .
Elementa visus tradere accurrens Aâ ,
Leni fluento garrulus .
His me decorum plurimæ primordijs
Vidère post gentes virum :

Principibus altis ire miratæ parem,
 Magno sub astra nomine.
 Quid, quòd supremis Chisiorum montibus
 Afflare lucem credimur?
 Ambiuit ergò Roma doctorem suum,
 Phœbi potentem & Mercuri:
 Ambiuit almæ porticus Sapientiæ
 Mercede inauditâ prius.
 Nec liuor indè rodit vllus aduenam,
 Omnesquè cum plausu colunt.
 O dîa Siren, clara virtutis comes,
 Et vos duces, Loiolidæ!
 O efficax vis sapere Bœotos quoquè,
 Vbi allaborandum est simul!
 Vtrique gratus muneri acceptum fero;
 Si liceat, & soluam vices.
 Quòd Latia pubes extero assurgit mihi,
 Suumquè sermonem refert:
 Quòd & lepore volito notus Artici,
 Vestrum est, & æternum decus.

AD THEMIS
 IN AEDE SAPIENTIAE.

*Theses legales memorat fuisse à Io: Angelo, Ducis Al-
 taempfy filio, & Alexandri P. M. Cubiculario se-
 creto, perdoctè in Aula maxima Sapientiæ propugna-
 tas, cum magnificentissimo ipsiusmet Pontificis, cui
 dicauerat easdem, apparatu.*

ODE II.

Lacata tandèm deuolat cœlo Themis,
 Terramquè rursùs incolit.
 Quinimò Alexandro beata principe
 Offendit in terris polum.
 Nam quæ supernas res duæ illustrent plagas,
 Adorea & Sapiaentia,

Vrram-

158 IAC. ALB. GHIBRESII

Vtramque miro, Diva, consensu tenes
Infrà renidentem tibi,
Hoc orbis oculo, iurè virtutis Pharo,
Hac vrbe teste Romuli.
Lux hæc theatrum numini fecit tuo,
Quod invideret Terminus
Iouis sodalis, rupe Tarpeiâ manens,
Cùm turba migrâsset Deûm,
Quatiente pennas tequè. Nam commercium
Fugère nostrum cœlites.
Sed melior ætas seculum felicius
Tulit sub astro Chisio.
Rediêre mores aurei mortalibus,
Rediêre læti cœlites.
Ius fasquè regnat, postquàm Alexander iubet,
Frcenator orbis maximus.
Nouos honores ipsa te maior, THEMI,
Ut sanxit hic Solon, stupes.
Quod cordi amicum, Sophia regales parens
Induta cultus excipit.
Quisquamnè cœlum deneget, si construunt
Et Pontifex, & Angelus?

S. VVENEFRDAE BRITANNÆ,
VIRGINIS, ET MARTYRIS.

*Cuius dies festus mirifico apparatu musices & pictura à
Marchione Somersetto, in Collegio Anglorum Roma-
no, splendidissimè celebratur. X. Cal. Quintil. 1662.*

ODE III.

Britanna Virgo restitit viriliter
Sæuis Cadoci machinis,
Contra pudorem quas librat princeps malus,
Christoquè desponsam fidem.
Ergò cruento messuit ferro çaput
Adulter haud passus moras.

At

At ô stupendum ! stadia sic truncus facit,
Portans in vlnis verticem .

At ô tremendum ! sorbet incestum niger
Hiante Pluto gutture .

Te, VVENEFREDA, reddidit Benno tibi,
Partesquè commisit sacer .

Deindè lustris fassa mortalem tribus
AEterna inîsti secula .

Vtuncquè plaudis indiges, cognouimus
Diuæ tui præsentiam .

Illic quiescis ; attamèn laboribus
Amica nostris immines .

Centum medelas fontis è venâ sacri
(Quem fusus expressit cruor)

Miratur orbis, incolis & aduenis
Manare jugi flumine .

Diuisa ferri creditur valentiùs
Cœlestis indulgentia .

Hinc sanguis vno subuenit cultus loco ;
Iuuat supernè spiritus .

Longè remotus adfuit semper cinis
Voto clientum supplici .

Hæc dedicatur corporis translatio
Nunc vocis ac lyræ modis .

Hanc murus omnis, hanc tapes præfert sacram
Pictis decorus artibus .

Festas per aras dulcis exhalat vapor,
Piantur aræ victimis .

Quid tum, beatos si renet Salopia,
Non Vrbs & artus nouerit ?

Noscat : feratquè viuidis præconijs,
Et Roma certet Angliæ .

Fauore Somersfettus afflavit suo,
Alas & auras commodans .

IN CHALYBEM,
ANTIMONARCHICVM,
de secta Illuminatorum.

*Ei insultat, quod fugiens reducti Regis imperium, diffi-
mulator Roma vivat potius sub regno Pontificis.*

ODE IV.

Q Vid obsoleti Coccygis pars rancida
(Vox digna vestris cœtibus)
Quid hîc negoti, furcifer, tandem tibi est
In vrbe sanctâ Romuli?
Egit tumultûs quippè desperatio,
Post regis accessum, foràs.
Ut Sol tenebras discutit, sic mentibus
Est visus atris Carolus.
Sed cur Latini mitra non terret patris,
Plusquàm corona, perfidum?
Mane: mane: te pellis haud tuebitur
Agnina, vulpem supprimens.
Palàm magistro fassus addictum Petro,
Inuisus oblatrat canis.
Illuminatum sequè iactat desupèr,
Vinctæ culinæ ganeo.
O Dî! corusco facite dignum nomine,
Fractis in ipsum nubibus.
Splendere vel tu, lictor, i Floræ dato,
Struem aggerens astris parem.
Scimus, minorem nupèr ut Borrum faces
Tulêre cœlestem Stygi.

IN MALVM MEDICVM,

*arcanorum Chymia ostentatorem insolentem, qui miserè
emendicata purpurati cuiusdam Patris tutela
pestis Romanæ tempore latitabat.*

O D E V.

Q Vin pestilenti, peste tu peior, die
 Prodis, amice noctibus ?
 Nunc ista tempus Pœonis miracula
 Monstrare, quæ iactas, palàm .
 Diris vt olim Græcia apta cœlitum ,
 Ni Couis auertat senex ,
 Stantem per omnes vindicem fixit vias ,
 Sic Roma te sacrauerit .
 Quid hoc ? ciere gloriæ flammæ potens ,
 Nutrire fumum sustines ?
 O vere cinis, luscæ furnorum Cyclops ,
 Hos euocabas spiritus ?
 Talesnè tanti sunt tumoris reguli ,
 Dignusquè campanâ vapor ?
 Iam parte quintâ, si vir es, fac Mercuri
 Sæuum repellas toxicum ;
 Quo non Olympi torfit iracundia
 Orbi malum nocentius .
 At ille, tanquàm canere me surdo iuuet ,
 Securus indormit probris .
 Peius fricabo ; peius affigam pigro
 Ad sentiendum dedecus ;
 Pungamquè bilem . Væ, Thraſonum signifer ,
 Quâ luce gaudes, sic fugis ?
 Paoquè pictus, psittacusquè garrulus ,
 Deformis vt bubo taces ?
 Nuper crepabas vocis ad raucedinem
 (Tibi crepent vt ilia
 Aliquandò, balatro, læta quod cernant fora ,
 Vbi ambulâsti cyclicus)
 Manus Deorum, pulueres, crocos, sales ,
 Sigilla contra fascino ,
 Oleum rubetæ, viperina balsama ,
 Lac & butyrum sulphuris ,
 Et mille virus ac febres fugantia
 Horrore solo nomina .

Artem vocat res; hosticæ firmum lui
 Oppone propugnaculum;
 Mercede pactâ; texeris, equum preme,
 Tarpeius Aureli comes.
 Temnes ahenum fusus ex auro Ducem,
 Fornacis haud opus tuæ.
 Quòd si parebis improbus Quiritibus,
 Rubigo Pasquilli manet;
 Vt sputa, saxa, dicta contumeliæ
 Præter feras euntium.
 Audax in vndis Argonauta dulcibus,
 Quàm pallet inflatum mare,
 Ventolus ipse; tinea, aut furunculo
 Assuetus, ad luem stupet.
 Versans caminos, tinctus & carbonibus,
 Nunquàm attigit carbunculum.
 Et indicari quærit extensâ manu,
 Hic est, hic est Hippocrates.
 Dî splenium fronti applicent, vel perduint,
 Hic est, hic est Menecrates.
 Qui sanitatem corporis cunctis dabit,
 Laboret ipsi mens, hic est.
 Id cavit, impos cætera (ô sagax metus!)
 Lictore nè coram vagus
 Pedem moueret, fortè custodem gregis
 Si vellet ægri ducere.
 Ergò rogauit curiæ supplex patrem
 (Quem nôrat hoc periculo;
 Vrina nunquàm, vena non fecit gradum)
 Firmaret vt gemmâ suam.
 Post hoc replexâ publicus barbâ tumet,
 Longaquè procedit togâ.
 Nescit magister splendidâ indulgentiâ
 Mulæ creatus Principis.

AD FAVSTVM POLVM,

*ex Præfetto domus pontificiæ Cardinalem ab Vr-
bano VIII. factum.*

ODE VI.

Q Vi pondus axis fulcit, & summi domum
Ceruleæ sustentat Iouis:
Qui siderum orbem torquet assiduâ manu,
Præbetquæ cælo fornicem:
(Vrbano esto Iupiter, mundi caput,
Sunt Nepotes sidera)
Hiç quæ vocetur tandem? Atlas, an Hercules?
Neutrum; audiat FAVSTVS POLVS.

B. FRANCISCO SALESIO.

Illi patrociniû in re sacra expetit.

ODE VII.

N Ossi, SALESII, mentis afflatum meæ,
Vel conscius, vel auctor iniectæ facis;
Quæ semper arsit, semper inualuit morâ
Plus plusquæ nexâ, iussa dum cæli exequor
Ad se vocantis. Venio iam, Superi, libens:
Venio sagittæ more Dictææ celer,
Aquilæquæ rapidis altiùs feror minis,
Strepitum atquæ fumum, opesquæ terrigenûm & domos
Risurus vltro, lucidæ ciuis plagæ;
Segnis moueri fortis impactum rotæ
Vtcunquæ clauum verterit, triplicis penes
Quem stat potestas imperi, Ausonius pater;
Et explicârit compedis nodum pigræ
Nimis tenacem gladio Alexander sacro,
Longè ille Magno maior, & cultu prior.

Certè explicabit, facere si cœpit viam,
 Vt nupèr, albam supplici bonus mihi.
 Ipso iubente, summa demessa est coma;
 Volente eodem, præmia capaci appetent.
 Dedit coronam quisquis, & regnum dabit.
 Tu modò, BEATE, (si quid ad laudes tuas
 Contulimus olim, voce permistâ lyræ
 Nouum canentes Sidus, in longos queat
 Quod viuere annos, vsquè repetitum choris,
 Gratumquè templis; & caput quod est, Patri
 Dedimus supremo munus, alteri vt tibi)
 Agè, dedicatæ suggeras menti, precor,
 Pontificis almi gloriæ tubam tuæ
 Me, me clientem. Pronus excipiet preces,
 Votoquè lætus annuet; tantùm velis.
 Quid non parantem Roma conspexit tibi;
 Quid non paratum? Dixit indigetem ætheris,
 Adhucquè dicet maius in cœlo iubar:
 Si Vaticanæ festus apparet color
 Molis per aras, nec stat incassum ardui
 Circus theatri. Sed trahunt Galli diem,
 En signa honoris: omnium faber est amor.
 Vel tolle digitum, curret ad mutam notam.
 Et dubitet aliquis, si roges, quidnam fetas?
 Tanto patrono, quidlibet spero impotens;
 Penetrati amico cuncta concredo bona
 Etiam in tabellâ. Scimus, vt pictos gerat
 Vultus in auro Præfulis, sinu intimo,
 Radiante gemmis, qualis ex alto micas.
 Illic moueto, cordis ô hospes sacri,
 Animæquè Achates principis sanctissime;
 Illic reuolue memoriâ efficacibus
 Nostram loquelis; redde poscenti pium.
 Tandem ista subde pauca sapienti velim,
 Ore at SALESI: Prime, scis, custos gregis,
 Mundoquè rector sorte cœlesti date,
 Quid aduolutus crine deposito experat
 Ghibbesius nunc? non vt, vbi factus sacer,

Titulis abundet; unicum, ut fiat sacer.
Sic sapè utrique victimam gratus feret.

LAVRAE MARIAE DE GYPSIIS,
BONONIENSI,
Virgini Vestali eruditissimæ;

festo die SS. Innocentium religiosa vota nuncupanti.

O. D. E. V. I. I. I.

Docere quis nunc perneget Bononiam?

Quandò puella viris

Virtute certat maximis:

Seu mentis ardor impulit, seu pectoris,

Dextra vel ingenio,

Vel corde cunctos vincere:

Catharina Memphim, rostra Romanæ refert

Palladis Eustochium,

Delphos Amalthee sagax.

Tot vna dotes LAVRA concludit sinu,

Felsineæ urbis honor,

Cingenda fronde nominis.

Hanc audiat Petrarcha, damnabit suam

Cultor inanis Heram:

Hanc cernat intonsus Deus,

Primamquè Daphnen facilè postponet nouæ,

Captus amore procus

Musis adauctæ Thespiæ.

Frustrà: neq; illa cesserit præconijs,

Illa nec imbre Iouis

Mutaret angustam domum,

Egena rerum fortiter, Christo addita

Fœdere coniugij,

Sortemquè decurrens parem.

Sic pauper vltro (cuius est Cræsus pater)

It speciosa magis,

Quàm si triumphet Indias.

Hùc vota spirant, hùc piæ tendunt preces ;
Puriùs vtquè volent ,
Lux Innocentum præfuit .

AD CHRYSEN.

*Sub persona Menalce pastoris prosequitur
perpetuam allegoriam .*

O D E IX.

Q Vò fœlia pèrgis ? aut quibus condis diem
Tectior in latebris ,
Rotamquè sopis Vesperi ?
Chryse, mea Chryse, quid facis ? Chryse, redi ,
Dulcis amica redi :
Ieiuna te forsàn fames
Torquet latentem, dirus aut premit pauor .
Carmina non fatius
Audire nostra, non lyræ
Gratum loquentis aure suspensâ sonum ,
Seù querulæ modulos
Captare auenæ, quàm mori ?
Crudele fatum ! profer ô potiùs caput ,
Et lateri latus ô
Adiunge nostro turgidum .
En, vt benigno Chloris aspectu horridam
Frigore soluit humum, &
Verno beavit stemmate .
En, vt sonoris nulceat concentibus
Plumeus astra chorus ,
Festumquè balent pascua .
Et nos amores feruidi Martis iuuat ,
Idaliumquè thorum
Cantare, Chryse, fistulâ ;
Pisæa quos me docuit olim Thestylis
Montibus Arcadiæ
Inter frequentes ilices ?

Tu Cyprin aureâ barbito dic auream ,
 Aurea Virgo : tuas
 Gradiue, partes concinam .
 Quin ergò prodis ? heu ! quid infelix preces ,
 Verbaquè mando Notis ?
 Quin, Virgo, prodis, ac tuam
 Blando Menalcam cingis amplexu, chelys
 Sollicitasquè fides ,
 Cannauè ludis Attica ?
 Iungamus artes : voluit ah quoties meas
 Pascere Phillis oues ,
 Canentis os vt cerneret ?
 Et, iuro, cernet, si diù Chryse negat ,
 Phillida connubij
 Chryse relicta fœdere
 Mihi ipse iungam pastor, ac sociam eligam ,
 Pane fauente, thori .
 At ô Deorum maximi ,
 Tegeæ, tuquè Phœbe, quorum numina
 Præcipuo colui
 Honore semper Arcades
 Interquè Cyrthæ luce solenni accolas ,
 Vota precesquè, boni ,
 Audite linguæ supplicis :
 Liceat reuerti, liceat & pullis simul
 Tegminibus caput, &
 Velare corpus perfidum .

AD LEOPOLDVM MEDICEVM,
 M. DVCLIS HETRVRIAE FRATREM .

*Presentis gaudium, quod percepturus est, cum addetur
 illi sacra Purpura .*

O D E X .

§ At sua fulgentem commendat gloria Phœbum
 Eoi sine luminis ostro :

L 4

Tu

Tu quoque Tyrrheno regum lustraris honore,
 Romuleæ nil lucis egenus.
 At cum puniceum Titan induxit amictum,
 Ille dies ita gratior orbi
 Subiecto; nobis ita palla clientibus ardens
 Augebit, LEOPOLDE, ferenum
 Vultus dulce tui. Fraternali surgis ab urna
 Sic Phœnix optatus in auras,
 Aut roseus veluti suppresso Castore Pollux.
 O veniat lux alma, precamur,
 Lux niuea signanda nota! mox iusta cerebro
 Ausonii hora Iouis parituro
 Pallada constabit: vel, si de pectore mittat,
 Doctum aliquid Tritonidis instar.
 Nimirum, Princeps, te Musæ viuere talem
 Haud alio sub Apolline ruta
 Iam nouere diu: tu das felicibus esse
 Vatribus, hi præconia tollunt.
 Quos ego voce sequar cœli per nubila cygnos
 Tybridis è ripis minor ales.
 Quid tum, si minor ales? & est sua gratia picæ:
 Perpetuo te picæ loquetur.

GVILIELMO PONDIO.

*Cum Antenoream medicina lauream assumpsisset;
 inde usque ab Vrbe gratulatur.*

O D E XI.

A Vdijt ingentem sonitum Tybris pater, & se
 Erexit urna turbidus: Quis mihi victor, ait,
 Rursum fræna parat? quis ouanti iungere ponte
 Nostrum laborat gurgitem, capta trophæa sequens?
 Altus iò clamorque virum, clangorque tubarum
 Iò triumphæ personat; Roma, triumphæ, refert.
 Dixerat hæc pauitans. Parce, ô Tyberine, moueri
 Phœbæus excepit Padus; iussa capesso ducis.
 Ponte

Ponte feram tantos haud indignatus honores,
 Mequè ipse calcandum nouo subijciam decori.
 Latoi stirps magna Dei est, Epidaurius heros,
 Paterna quem scientia clarat, & artis amor.
 Ille Machaonios succos, herbasque potentes
 Obiectat agris sedulo, ruraque membra facit.
 O te felicem, ter te, GVLIELME, beatum!
 Quem propter arctant cornua Tybris & Eridanus?
 Testis sum pugnae, ripa dum forte sedebam,
 Quà Thuscus allambit latex nobile Martis opus.

HILARIONIS RANCATI,
 ORD. CISTERCIENSIS;

*Basilicae S. Crucis in Hierusalem Abbatis,
 omni ex parte religiosa bonitas.*

ODE XII.

Ille alter, habuit simile qui nomen tibi
 RANCATE, primum (canere nec versu licet)
 Vitæ quietem gestiens omni procùl
 Strepitu parare, lucidæ tyro plagæ,
 Populo relicto, & vrbe cum fumo & foro,
 Syluæ beatus incola optatum tulit.
 Tu pacis huius artifex mirus, locum
 Haud quæris æquè. Straueras mentis fretum
 Samius magister, sedis internæ memor.
 Hinc semper albi fluxit auspicium status.
 Venale non stat otium: mango, iustitor,
 Nec qui rubentis aduehit gazam maris,
 Ostendit vnquam. Solus id animus facit.
 Sibi quisque proprio gignit & claudit sinu?
 Sed qualis iste est, ô Pater, nulli datus
 Nisi destinato, corporis motor tui.
 Hoc corde & ore, quantus attonitâ scholam
 Post te trahebas Vrbe! tum linguâ impotens
 Proferre verba, verba discebat Quiritis

Au

Auribus apertis. Roma (quis credat?) tacet.
 Ille alter, exul horridos inter specus
 Inuenit; ast tu ciuis ad Solem nitens
 Stupore fecisti tui silentium.

AD FABRICIVM SABELLVM,
 ROMANVM.

*Rogatus quamdiu Romæ fuisset, respondet, non sine
 commiseratione Britannia ciuili bello ar-
 dentis, M. DC. XLV.*

ODE XIII:

Tertia iam teritur demessis area culmis,
 Pressoque ter tinxit lacum sordida planta mero,
 Ut lustrat me Roma suum, censetque Quiritem:
 Immane sicco patriæ lumine diffidium
 Quis videat Busris, amet quis Sarmata ciuis?
 Neque vrsus vrsum, nec leo dente vel vngue genus
 Læserit, at dispar. Heu! illa Britannia victrix,
 Pacisque nuper arbitra, Marte domi genito
 Nunc furit indignata sibi. Profugimus ergo,
 Biantis exemplo, nigrae litore ab Albionis.
 Obsessam ille urbem linquens; Valeatis, amici,
 Bacchantis insolentiâ militis in patriam
 Ciuis ego tigres possem, comitesque dracones
 Perferre, dixit, lentiùs. Viperae sobolis
 Pars est, qui cruciet matrem, vel fuerit, almam:
 Quærat alter angulus, nè scelus aspiciam,
 Quid si Cadmæi vidisset femina dentis,
 Ob iurgium domesticum, viuere, prona mori?
 (Fabula sit de te, miseranda Britannia) quid si
 Alterna fratrum funera, sparsaque membra patrum,
 Cognatasque acies vidisset? ad æthera quantus
 Halaret osoris vapor! quàm procùl iret eques!
 Hoc duce, Gallorum perij, quæ proxima terram,
 Communis Euripo falis: mòx iuga Romulidum
 Dissi-

Diffita terrenis contendi scandere plumis,
 Heu! vndè despecto mei turbida fata soli.
 Franciscus tamen extorri solatia Princeps
 Donat, tuæquè FABRICI, nectar amicitiaë:

CORNELIO DOSSINTAE O,
 NOB. ADOLESCENTI XENIVM ROMAE.

Clarum nomen foris aduenire. Neminem enim (ut dicitur) prophetam in patria. Vndè magnanimum in iuvene peregrinandi consilium amplissimis effert verbis.

O D E X I V .

Fama silet quæsitæ domi: sonat acta sub auras
 Trans mare, trans confinia regni,
 Natales exosa lares, nidumquè paternum.
 Nec vati benè creditur vlli,
 Si canit in patriâ. Fraudem Cassandra Pelasgam
 Vana fide intra Pergama dixit:
 Ast Helenus procùl expediens oracula frater,
 Visus erat Grynæus Apollo.
 Idcirco genitor cultas Romanus Athenas,
 Inquè vicem pater Atticus urbem
 Visere gaudebat doctâ sub Pallade natos.
 Heredem sic Cæsar adoptat.
 Non Ithacam tulit, impatiens abscedere Vlysses,
 Materiam facturus Homero
 Iliadî affinem. Pingunt gesta ardua libros.
 Iane, tuis gratare Calendis
 Egregio iuueni, quem clara Britannia mittit,
 Haud vsquàm inferiora secuto.
 Quamuis mille domus præsentet commoda felix;
 Ille tamen sibi Tantalus vltro,
 Fortior oblati, aliò conuerrere vultus,
 Ac mentem potuit dare Musis.
 Iamquè vbi lustra virens implet vix quatuor ætas;
 (O sitis, ô præclara cupido

He-

Heröum, atquè operum magnorum !) ardentius instat
 Externas ditare per vrbes
 Et mores animum solers . Iam Gallica pridem
 Aula vagum formauit alumnum ,
 Nobilibusquè auxit monitis ac dotibus . Indè
 Hetruscas perrexit ad oras
 Meccenatis amans, genio mirè æmulus alto :
 Fortè etiam remeabit Achatas
 Augusto ipse suo . Nequè enim pars parua merendi
 (Quippè fidem Rex respicit exul)
 Dossintæus erit genitor, Vencotria mater ;
 Vtraque gens complexa Senatam .
 Mens eadem nato diuinitis incidit erga
 Seu patriæ, seu regis honores .
 Hunc tu, Iane pater, meliori conspice fronte ,
 Quaquè vides ventura, doceto
 Mense foroquè tuo, cunstantem Martis in vrbe .
 Intereâ Capitolia iustret
 Te duce, perdiscatquè viam, portamquè triumphii ;
 Dicquè, Hæc ibis tu quoquè quondam .
 Tum voti plenus patrias referetur ad ædes ;
 Latus ego Pæana sonabo .

FRANCISCO DE SANCTIS,

Panegyricum Summi Sacerdotis Hispanicè ab eo scriptum commendat .

O D E XV.

A Eterni patris ac regis, qui sidera torquet,
 Mundumquè nutu concutit,
 Iessæus potuit vates præconia dignè
 Cantare, rex idem & pater .
 Ecquis Alexandrum, cui cura vicaria cæssit
 Magni per orbem numinis,
 Laudârit Sanctum potius te, SANCTE, viroquè
 Summum Sacerdotem sacro ?

Adde,

Adde, quòd Hispano tollis sermone merentem :
Hoc Dauid est vno minor .

AD ONVPHRIVM CAMPOREVM,
PATRITIVM MVTINENSEM .

Quod pace illius fiat contra suadentis, se iam quadragenarium multam Heliconi cum Musis & versibus salutem dicere. His hactenus & animo indulgisse, & immortalitati nominis consuluisse: in posterum commoditati vitæ medicina facienda unice prospecturum. Balduccij poetae ridicula moribundi vox, & inhonestus exitus.

O D E XVI.

E Sto meam laudare lyram iam finis, ONVPHRI,
Semper benigne seruulo ;
Quem factis etiam cumulasti grandibus, & quem
Nexu æris ac libræ tenes .
Pileolum capiti, seu vis imponere virgam,
(Diebus vt Decembribus,)
Optatum facies, vernæ cum dicere ius est,
Hoc nolo, regi Romulo .
Parce igitur iussis, stomachum vel habere memento
Aduersus insolentiam .
Alter Apollo vocat . Valeant cum carmine Musæ,
Florentis æui gaudia .
Tempus erat plenis, octauo denique lustro,
Mutare gemmas fructibus .
Nolo ego tam steriles in vitæ commoda plausus ;
Auram nec exugo meram .
Hispanas hæc implet equas, nanumque leonem :
Me fama bene partum iuuat .
Quanquam nec meritos inuidit Phœbus honores,
Et nomen extentum volat
Iamdudum, quæ Roma aquilas, & soluere fasces,
Aut linguam amauit Græcia .

Amo

Amplius, intactos valui penetrare Britannos ;
 Thules magister barbaræ ;
 Vtilis ingratae patriæ, licet exul, amore
 Flagrans Aristidi pari .
 Astræam Ducis oppressi Solemque tumultu
 Ciues fugârint perditî ;
 (Cui quandò inuenient similem Busiride digni ?)
 Natale peruincat solum .
 Versus quinetiàm dignatur discere nostros
 Omnis Quiritium gradus .
 Atque aliquis dixit : Vati date sarta, Latini ,
 Flacco, & Maroni proximo .
 Dixerat atque aliquis : Redijt Pomponius ad nos ,
 Viris stupendus Atticis .
 Quantumuis vereat, nè me palpârit vterque ;
 At dulcis assentatio est .
 Quid tamen expectent, claro vel Spada sub ostro ,
 Vel Strada, Suadae corculum ?
 Nil moror hos vltra . Mutinæ tam splendida rector
 Accessit ad præconia .
 Sat genio, famæque datum : post funera nomen ,
 Sperare quod paucis licet ,
 Præcepi in viuîs, me iam contentus vtroque .
 Est, rebus vt scias manum
 Addere postremam, vel tollere, mascula virtus .
 Quis Florianum sustinet ,
 Egregiæ vocis inuenem, cunctosque trahentem ,
 Audire nunc edentulum ,
 Dùm strepit in templis cristati more mariti ,
 Rugosus ac turpis spado :
 Hac libuit cantare tenus . Vocat alter Apollo
 Partes secuturum ad suas .
 Cura homines, & frange chelyn, sat lusimus, inquit ;
 Hinc vena nummorum fluet .
 Pellax esca lucrum : bipedes caput aureus hamus ;
 Aurum sagaces allicit
 Fortunæ, senijque . Deo parebo monenti ;
 Odi cicadæ fabulam .

Annorum medicina hyemem pellita fouebit,
 Nudum Thalia deseret.
 Frigeat illa prius. Parnassia culmina linquo,
 Septem occupatus in iugis.
 Et modò me populus, quem fugerat antè pöetam,
 Mercede conducit graui.
 Ergò fingo habitum speculo Zenonis amicum,
 Epicurus internâ domo.
 Canos arte istâ nimum procuro morantes,
 Barbamquè demissam sinu.
 Exeo talari passim spectandus amictu, &
 Centum coruscus annulis.
 Hæc medicum facies, plusquàm vlla scientia, vendit:
 Habe hanc, & in Tybri libros,
 Doctor eris: vanos nam sanat opinio ciues,
 Molli solutos copiâ.
 Sic Ligur ille breui corrasit mille talenta,
 Formare nomen inscius.
 Fratrum quanta phalanx, Superi! charamquè salutem
 Quæ cara venit, nuncupant.
 Sector, & indignor, fatuus prudensquè vicissim;
 Ceù raptus vndis nauita:
 Aut qualis fugitiua gregis vestigia pastor,
 Nè perdat, vrgeret minax.
 Stultus ego patiar medicam ditescere turbam
 Poëta ridendus miser?
 Desipuisse loco, sapere est. Torrente feramur
 Lentis ad æstum brachijs.
 Nunc tempus monstrare duas pro viribus artes
 A Eratis auctæ, vel leuis.
 Mos viget insignis, primos addiscere reges
 Opus, deceret quod fabrum.
 Stat fortuna rotâ, dubio res turbine versat,
 Atquè alba confundit nigris.
 Diua Syracusium traxit de sede tyrannum:
 Ipse arte non sensit famem.
 Et nos effœtæ subituri damna senectæ,
 Sedemus? an viaticum

Ritè per æstatem construximus, ire parati ?
 Sedemus, & construximus .
 Iure quidem . Vefana mihi sententia bilem
 (Risum mouebit plurimis)
 Expressit Siculi, solertis cœterâ, vatis ,
 Dum nupèr instaret mori .
 Territat exemplo solum vixisse poëtam ,
 Turpi probrosus exitu .
 Prodigia quis nescit Pompei facta Columnæ ,
 Cuius domum cum dexterâ
 Expansam ingenio noctesquè diesquè tenentis ?
 O eruditis mentibus
 Proxima gens semper, facilisquè ac tuta columna !
 Quo cepit olim à fornice ,
 Tanquam carceribus, Capitolî meta Petrarcham ,
 Mendicus it Balduccius .
 Fortè suas Princeps pro more redibat ad ædes
 Pransurus, actâ Curtiâ ;
 Limine habet vatem mirans (nam liquerat ægrum)
 Sedi Lateranæ inditum
 Quatuor effultæ manibus : Quis abit ? sum ego, mi Rex:
 Quò lassus ? infirmos greges
 Inter alendus inops, celeri vel morte leuandus .
 Cubile delirus pete ,
 Vndè venis : ah, Pompeius sic notus amico !
 Sic hospitem fœdas cliens ?
 Diç fodes, quid opus ? medicus tibi, pharmacopola ,
 An fortè peccauit coquus ?
 Omnia abundè : tamen nequeo peruertere fatum :
 Quod (cogit vt ferrum lapis
 Ille niger) iubet occultâ virtute poëtas
 Lecto perire publico .

IN NICOLAVM CATANEVM,

*Opus eius posthumum Consiliorum & Decisionum
 ab Octauio filio editum laudat .*

O D E X V I I .

L Egifer, OCTAVI, Catane natale Charondas
 Iactat, nec indignus, solum,
 Iuridicæ regnum Cereris : gentile parentis
 Hinc fluxit & nomen tui .
 Candidior quo non Clitumnus iudice, quo non
 Sentinus iuit purior ,
 Donèc Fulginiam Themidis responsa monebat ,
 Litesquè ciuis ruperat .
 Fine nimis curto conclusimus : Itala tellus
 Parebat omnis arbitro .
 Heu silet extinctus, redimant quem parte loquentem
 Cæsarquè regni & Pontifex .
 Sed cælo securus abest ; securus & absit :
 Tu vota terrarum dabis
 Completa, ô Fili, generosi pectoris hæres ,
 Phœnix relictus patriæ .
 Posthuma diuulgas, vocisquè vicaria scripta :
 Quid euocamus conditum ?
 Sic Plato, & Hermogenes, & codicis Induperator ,
 Fato vigent superstites .

 AD BERNARDVM HOVVARDVM ,
 DVVIS NORFOLCIAE FRATREM .

Celebrat ab Vrbe discedentem . Quantus honos ei ha-
bitus Romæ ac Neapoli narratur .

O D E X V I I I .

E Rgò abitur claræ nequeunt spectacula Romæ ,
 Longo videnda seculo ,
 Nec Cumæus ager, cedant cui Theffala Tempe ,
 Primusquè flos Neapolis
 Ad paucos proferre dies? dedit Anglia çalçar ?
 I, (quandò amicorum preces

M

Non

Non retinent) i, vere nouo, Zephyrisquè benignis,
Dulcem reuise patriam.

Te cupit illa magis. Iuuenis sic vellus Iāson

Optatus aureum tulit:

Sic Ithacæ populus varium miratus Vlyfsem est,

Gaudebit vt Britannia,

Illustri morum censu ditata tuorum,

Ac mille maior artibus.

Est aliquid, meritis niti fulgentis alumai;

Ceù se efferebat Ilium

Hectoreâ virtute potens, vel Apolline Delos?

Quas grata persoluet vices

Pro decore accepto, pro tanto nomine fuso,

Quot intulisti gentibus,

Tecum errans, tecum famâ sublimis eodem!

Quis ille? si quæsiuerit

Italus, aut Belga, aut Gallus, vel Dalmata, vel Thrax;

Quis ille mirè splendidus,

Ille hospes, formâ insignis viridiquè iuentâ,

Cunctis refertus Gratijs?

Magnus Arundellæ sanguis, dicere Britannus:

Hæc iure non superbiat?

Qualem vidi equidem nuper: stupuere Quirites

Præter notari euntium

Voce manuquè simul; Romanus cum Pater alto

Tractauit admissum modo.

Indè alij socium proceres curruquè, domoquè,

Mensaquè iunxerunt sibi.

Carolus ante omnes, sacri pars lecta Senatûs,

Ingentis Urbani nepos,

Perpetuò affixit, studijs æqualis & annis,

Multo grauatum munere.

Talibus exemplis quid non excita laborat

Monstrare formosum tibi

Parthenope cum rege suo? Sirenes amœnis

Fecere plausum cantibus.

Nec minùs ad Thamesin notis celebrabere cycnis;

Qui fratris ædes æcolunt.

IN

IN STEPHANVM VAIVM,
MAGNVM FAVTOREM.

STEPHANVS VAIVS,
sic per Anagramma laudatur,
AH, VT SAPIENS VSV!

ODE XIX.

Nunc Plato, Panthöides, & cætera turba sequentum,
Inambulantes arguant falsi viros.
Et superet duplex Academia iure Lycæum;
Sed iure mentis superet, ô VAI, tuæ.
Rerum ille oblitus species, erasquæ signa
Scalpenda tabulis rursus addixit suis.
At viduas animas Samius pater in noua mittit
Orbi redemptas corpora adstricto iugo,
Furua vbi Lethæo defuncta est Atropos amne,
Vitæquæ memores eluit primæ notas.
Argumentum ingens circo tu stabis vtrique,
Obliuionem seû regit Platonicam,
Hospita seû tenues migrare in pectora vitas,
Ritu magistri, pugnat Euphorbi schola.
Nam tibi Socraticam iurarem assistere mentem, aut
Formam Solonis esse transfusam tibi.
Virtutes Anytiquæ rei, iustiquæ Solonis
Vel iudicante possides Apolline.
Alter erat monitu Diuum rectissimus, alter
Sui vocatus seculi prudentia.
Sic vates. Pia gens, versis nè crede figuris;
Sed crede quicquid de viro magno licet.
Is lapsas animo facies, ac semina rerum
Primo refixit vere pubentis genæ.
Hinc dedit Astrææ purus responsa sacerdos
Mirante Suadam legibus mixtam foro.
Tum pater Urbanus, magnum qui temperat orbem,
(Nondum ille terno stemmate umbrârat comas)

Purpureæ pars clara togæ, selegit eundem
 Causis patronum quamlibet iuuenem suis.
 Felix, qui domino potuit placuisse supremo;
 Plusquàm probatum Delphico felix caput!
 Iam propè sollerti trigesima vertitur ætas,
 Et Barberinum sustinet linguâ decus.
 Per varios casus, per mille negotia tractus,
 Romana passim quæ ministrat curia,
 Ah, VAL, vt sapiens vsu es! nil Nestoris annis
 Debes, diuquè fallis oraculum Dei.
 Grande animi precium, dignumquè laboris honorem
 Dudùm refuso Pontifex dedit sinu.
 Murice mōx etiam Tyrio - Sed mordeo labrum;
 Tacenda duplice vota sub clauī latent.

ALEXANDER MAGNVS
 APVD INFEROS;

*Designat loca in globo, & radio tractus mundi
 distinguit.*

*Scena, siuè specimen
 versus Iambicū ad Tragoediam.*

O D E XX.

TAcitè subactas orbis angusti plagas
 Peragrarè vel sic fictili in spherâ iuuat;
 Nostro eruentus Marte quæ limes soli
 Minora votis spatia, & Phœbi breues
 Vtriusque metas calle purpureo secat.
 Hic, fabulosi nobilis plectri labor,
 Cecidère Thebæ; Græcia hinc supplex suas
 Mihi strauit vltro laureas. Maior vocat
 Hinc ordo rerum, parquè Alexandro decus.
 Granicus, auspex imperi nostri, vadis
 Adhuc cruentis stragis en agrè suæ
 Monumenta volvit. Illus hinc fauces sinu

Pandit

Pandit reducto, & nobiles cœlo inferunt
 Tropæa rupes nostra. Quin oculos subis
 Arbella, Persis nomen horrendum? iuuat,
 Iuuat tueri: ferta victrici comæ,
 Date ferta, Diui, laurea. Hoc cecidit loco
 Decus Orientis, Martis Eoi timor;
 Mæcedumquæ virtus veteris augustum imperi
 Insigne Medis rapuit. Euphrates sono
 Minore ripas pulsar, & trepidas vadis
 Molitus vndas nuncium Europæ refert
 Ruentis Asiæ. Hic Armenos Tygris pater,
 Bagradasquæ Persas cladis acceptæ monent.
 Septena Nilus ostia en petijt fugâ;
 Oxusquæ, & aureis gemmifer lambens aquis
 Campos Hydaspes, cornibus fractis procûl
 Mœstum remotis occulunt terris caput.
 Ipse Indus arma pubis AEmathiæ tremit,
 Claroquæ Ganges dona victori exhibet.
 Iterumquæ longo pertinax bello Tyros
 Recursat oculis? cerno Mallorum mihi
 Pudenda quondam mœnia? Heu, regum parens
 Babylon, nouerca mihi! quæ Alexandrum mori
 Sola docuisti, gloriæ cursum inclytæ
 Morata fractis fraude Myrtoâ rotis.
 O fors maligna! cernis hoc, genitor, nefas?
 Frenator orbis, dux Alexander ducum,
 Cœli propago, gentis Arsacidum tremor,
 Dominusquæ regum, flore succisus iacet
 Viridis iuuentæ? quiquæ tot acies nigrum
 Misi sub Orcum, turgidus Baccho, Styge
 Ereboquæ mergor, triplicis opprobrium Deæ,
 Quota pars Enyûs orbis exigui vacat
 Ignara nostræ? cœlitum inuidit meis
 Inimica votis ira, sperato vnicum
 Pressisse mundum Martis inuicti iugo.

CLITVS

E. PRAERVPTO SPECV,

innitens hasta cruenta, cernit Alexandrum.

ODE XXI.

L Vcem perosi noctis æternæ lares,
 Mortisque thalami, luridum Acherontis chaos,
 Horrorque Ditis affecla, & rabidi dolor
 Comes furoris; tuque ferali horridas,
 Cocyte, tundens amne Furiarum domos,
 Vigili quietem pectori, & somnum fibris
 Cur invidetis, nec finitis altâ nigras
 Sepelire curas nocte? præcipiti furor
 Succensus cæstro feruet, ac premi negat,
 Sequè ipse pascit: tundit, ac rodit iecur
 Infomnis ales: Tantali exerceat fitis
 Anhela fauces, quam nec vuarum parens
 Nysæa tellus reprimat, aut quicquid Maron
 Exhaustit inter turbidos Panum choros,
 Interque magno Mænadas plenas Deo.
 Remouete pinus, pallida Sororum cohors;
 Ingeritis atras lucis exosæ faces,
 Ut inulta fati vulnera, & fœdi notas
 Cernam pudoris? Sanguis, heu! semper recens
 Inerrat oculis sanguis, atque atrox hiat
 Vlcus, odioque pandit incluso viam.
 Et adhuc inertî dexterâ iniussis premis
 Hastam tyranni vulnere cruentam tuo?
 Desertor animæ, miles in epulis ferox,
 Calidusque Baccho, frigidus at ultor necis;
 Agè, pande, rumpe claustra tenebrosi specus,
 Quòque hospes ægrî pectoris rapit furor,
 Gradum capeffe; sequere lymphatum impetum
 Adeste, adeste socia Tartareæ domûs,
 Adeste monstra: poscit vltices Deas

Vin-

Vindicta nimum sera. Rhadamanthus vocat.
 Vindicta ! semel aude anime, quod statuis diu.
 Quid video? vindex percussit fibras calor,
 Dubiusquè trepidis sanguis in venis micat.
 Cædis cruentum cerno carnificem meæ,
 Umbraquè tristis ora. Quid vano nouos
 Metitur orbis somnio? an superis redux
 Vescetur auris rursus? an nondum sui
 Mens gnara fari credulo pascit leues
 Errore curas, nec satis didicit mori?
 Impia, superba, sæua, detestabilis,
 Immanis umbra; lumina huc torque improba;
 Insomne monstrum. Somnia excutias licet,
 Et hæc trophæa potiùs, hæc spectes trucidis
 Monumenta dextræ: sanguis hic poscit tuos
 Inultus oculos. Cernis? agnoscis notas?
 Epulis amicos nôsse iam positis licet.
 AL. Agnosco spectrum triste. CL. Talem conspicias,
 Qualem illa fecit fortis in tenebris manus.
 Fortuna sed te dextera etiamnum beat,
 Decorequè regni splendido intexit comam;
 Effare: scepro pallidos premis lares;
 Plutone pulso, & vulgus Elysiu tuis
 Parere iussis didicit? AL. I, disce ebrios
 Frænare tandem perfidæ linguæ sales:
 I perduellis, crapulam exhales licet.
 Non hîc procaces verba crateres cient;
 Armatuè linguam Bromius: hîc Clitum quoquè
 Semel esse fas est sobrium. CL. hos animos geris
 Etiam peremptus? mortuum vini calor
 Nondum reliquit? mortuum? ô ingens probrum!
 Subire soboles potuit Ammonis necem?
 Quis heu, quis Orci trusit ad tenebras Ioue
 Genitore cretum! AL. Reprime verborum fauces.
 Sua iura nôrunt inferi; haud solus luit
 Malè temperatæ Tantalus linguæ probra.
 Ditia malorum Tartara in fontes fati
 Fœcunda superant; sæua non frustrà rotæ

Megæra flammæ, flagra nec frustrâ intonat.

CL. Tu flagra nobis, iura tu nobis Stygis
Minitaris, improbe? iste te poscit cruor,
Tequè ad tribunal vrna Rhadamanthi vocat.

AL. Vrna Rhadamanthi menè deposcit reum?

Quis te repentè Stygius inuasit vapor?

AEquo innocentem perfidus regem cliens

Terrere sperat iudice? Tribunal volens

Adibo, & oris comprimam effræni minas.

CARMEN

SECVLARE:

Pro Ecclesiæ Romanæ incolumitate,
in anno Iobilæi M. DC. L.

*Cùm INNOCENTIVS X. Pont. Max. portam sanctam
more maiorum solenniter aperiret.*

CHRISTE, stellarumquè potens MARIA,
Par patri summo caput, & secundum,
Supplices audite bono rogati

Tempore lustri:

Quo sacræ Mosis voluère chartæ
Virginum mistas pueris cateruas
Debitam pompæ Superûm sequaçi
Promere laudem.

Viue fons, iugi scatebrâ reos qui
Tingis, & purgas, opiferquè semper
Laberis, præter nihil ire possis

Purius Vrbe.

Diua, perplexæ Cynosura vitæ,
Syrtibus deduc medijs clientes;
Si matris stellam benè te vocamus;
Si benè nauim.

Virgæ

Virgo seu dici pudibunda mavis,
 AEmulam serues sine labe mentem;
 Seu probas matrem, simili ferantur
 Lege parentes.

Quinquies quinos cupida per annos
 Cantus ut plebi, redeatque plausus,
 Roma dum terris generosa laxat
 Aetheris arcam.

Tuque non mendax aperire, IESU,
 Fixa Tarpeio tibi templa saxo,
 Et fidem æternam fore, sic maneto, &
 Frendeat Orcus.

Ruris immensas opulenta fruges
 Terra miretur: pecoris magistri
 Gaudeant longo numerare pinguem
 Ordine fœtum.

Aëris tractum, iuuenes precamur,
 Tabis immunem tuearis, ô Sol:
 Dissipa crassas, petimus puellæ, Au-
 rora, tenebras.

Ista, si vestrum est decus, ista sedes,
 Urbium princeps; Galilæa postquam
 Turba promouit, præeunte Petro,
 Signa salutis:

Missa pars vastas Orientis oras,
 Pars & Occasum fidei docere
 Tunc nouæ ritus; caput hocque iussit
 Noscere gentes:

O! iuuentuti graue pectus acri,
 O! probis mortem senibus beatam;
 Copiam lectis, & vtrumque robur
 Cedite seruis.

Quique vos ruptâ stetit antè portâ
 INNOCENS, farris coluitque flore
 Hæc agat victam rabiem luporum
 Cum grege Pastor.

Iam Palatinis operatur aris
 Indus, & fallit propè Mecha Thracem;

Iam

Iam petent Scoti veniam cruenti
Nuper, & Angli.

Iam falus, & fas, & amor, timorquē
Primus, & virtutis honos reductæ
Luçet, apportatquē Columba tuti
Fœdus Olympi.

Vltor, & spectandus hianse plagâ
CHRISTVS, elatusquē nouem chorëis,
Qui triumphali scelus omne mundi
Morte piauit,

Si videt casti iuga Vaticanæ,
Vber AENEÆ, populumquē dexter,
Prosperet gazam, solidoquē mittat
Secula cultu.

Quæquē candentem premit Exquilinum,
Linei clamore MARIA cœtus
Plaudat, & pubi teneræ benignam
Commodet aurem.

His Deum votis, precibusquē Diuos
Nuncio allabi monitus, Quirites;
Nomen & CHRISTI catus, & MARIAE
Tollere vates.

